

بررسی سازگاری گرده‌افشانی و تشکیل میوه در رقم "Ferragnes" بادام

قادر امانی^{۱*}، علی ایمانی^۲، مهرشاد زین‌العابدینی^۳، ثریا دانشور^۴، منصوره شمیلی^۵، مرتضی بیگدلی^۶

^{۱*} دانشجوی دکتری میوه کاری دانشگاه علوم و تحقیقات تهران

^۲ دانشیار موسسه تحقیقات باغبانی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

^۳ بخش تحقیقات ژنومیکس موسسه بیوتکنولوژی کرج

^۴ دانشجوی سابق کارشناسی ارشد سبزیکاری دانشگاه تبریز

^۵ به‌ترتیب استادیار و دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم باغبانی، دانشگاه هرمزگان

^۶ نویسنده مسئول: soheyl_amani@yahoo.com

چکیده

به‌منظور بررسی سازگاری گرده‌افشانی رقم Ferragnes از ارقام تجاری بادام پژوهشی انجام گردید. در این پژوهش رقم Ferragnes به‌عنوان پایه مادری و ۲۱ رقم و ژنوتیپ‌های امیدبخش موسسه اصلاح بذر و نهال کرج به‌عنوان گرده‌زا انتخاب و با استفاده از میکروسکوپ فلورسنس (UV)، درصد رشد لوله گرده رسیده به قاعده خامه و میزان تشکیل میوه در مزرعه به‌عنوان شاخصی برای سازگاری و ناسازگاری در نظر گرفته شد. رقم مادری با استفاده از دانه گرده، ارقام و ژنوتیپ‌های انتخابی به‌صورت کنترل شده گرده‌افشانی شدند و در سه زمان تشکیل میوه مورد بررسی قرار گرفت. طبق نتایج به‌دست‌آمده اکثر ارقام گرده‌زا با رقم Ferragnes از نظر زمان گل‌دهی همپوشانی داشته و از نظر سازگاری گرده‌افشانی و تشکیل میوه در شرایط مزرعه بین ارقام (نوع دانه گرده) با رقم مادری در شمارش نهایی تفاوت معنی‌داری وجود داشت. نتایج حاصل از مطالعه رشد لوله گرده با استفاده از میکروسکوپ فلورسنس بعد از ۱۲۰ ساعت گرده‌افشانی به‌صورت دستی مورد بررسی قرار گرفته نشان داد که بیش از ۷۵٪ از لوله‌های گرده رقم Shokofe و ژنوتیپ 2-10 در شرایط مزرعه به انتهای خامه رسیدند و بین ۲۵ تا ۵۰ درصد لوله‌های گرده ارقام D99، 13-40، A200، Tuono، D101، Padree، Sahand، 14-12، 16-25، 10-11، A230، 14-24، Phlilpe cheo، شاهرود 7 و Fritz به پایین خامه رسیدند، همچنین کمتر از ۲۵ درصد لوله‌های گرده ژنوتیپ 6-5 به انتهای خامه رسیدند و در گرده‌افشانی با دانه‌های گرده ژنوتیپ D124 بدون لوله گرده در انتهای خامه ثبت گردید. همچنین بالاترین درصد تشکیل میوه با گرده رقم شکوفه با میانگین درصد تشکیل میوه ۳۶/۴۴ و ژنوتیپ ۲-۱۰ با میانگین ۳۱/۳۷ و کمترین درصد تشکیل میوه به ترتیب با گرده‌زاهای Fritz، ۶-۵ و D124 با میانگین